

MINISTERSTVO VNITRA
Poradní sbor ministra vnitra
ke správnímu řádu

Závěr č. 68

ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 16. 6. 2008

**Rozhodnutí, kterým se končí řízení u prohlášení věci za kulturní památku
zahájené z moci úřední, vydané v případě, že věc za kulturní památku nebyla
prohlášena**

Pokud Ministerstvo kultury podle § 3 zákona o památkové péči zahájilo z vlastního podnětu řízení o prohlášení věci za kulturní památku a v průběhu řízení dospělo k závěru, že věc nemůže být za kulturní památku prohlášena, toto řízení zastaví podle § 66 odst. 2 správního řádu.

Odůvodnění:

Poradní sbor ministra vnitra ke správnímu řádu se zabýval dotazem Ministerstva kultury, jakým způsobem má být ukončeno řízení o prohlášení věci za kulturní památku zahájené podle § 3¹ zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších

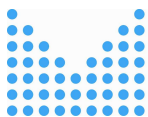
¹ (1) Ministerstvo kultury si před prohlášením věci za kulturní památku vyžádá vyjádření krajského úřadu a obecního úřadu obce s rozšířenou působností, pokud je již od těchto orgánů neobdrželo. Archeologický nález (§ 23) prohlašuje ministerstvo kultury za kulturní památku na návrh Akademie věd České republiky.

(2) Ministerstvo kultury vyrozumí písemně vlastníka věci o podání návrhu na prohlášení věci za kulturní památku nebo o tom, že hodlá věc prohlásit za kulturní památku z vlastního podnětu, a umožní mu k návrhu nebo podnětu se vyjádřit.

(3) Vlastník věci je povinen od doručení vyrozumění podle odstavce 2 až do rozhodnutí ministerstva kultury chránit věc před poškozením, zničením nebo odcizením a oznámit ministerstvu kultury každou zamýšlenou i uskutečněnou změnu jejího vlastnictví, správy nebo užívání.

(4) Ministerstvo kultury vyrozumí písemně o prohlášení věci za kulturní památku jejího vlastníka, krajský úřad, obecní úřad obce s rozšířenou působností a odbornou organizaci státní památkové péče (§ 32) a u archeologických nálezů též Akademii věd České republiky. Vyrozumí je i v tom případě, že neshledalo důvody pro prohlášení věci za kulturní památku.

(5) Vlastníci věcí, které pro svou mimořádnou uměleckou nebo historickou hodnotu by mohly být

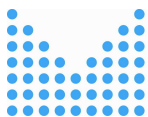
předpisů, z moci úřední v případě, že ministerstvo neshledalo důvody pro prohlášení věci za kulturní památku podle § 2 tohoto zákona.

Při zkoumání výše uvedené otázky je třeba vycházet z toho, že správní řízení musí být ukončeno rozhodnutím, ať už rozhodnutím ve věci nebo rozhodnutím, které z procesních důvodů řízení ukončuje. Přitom lze vycházet z toho, že správní řízení končí teprve právní mocí rozhodnutí (usnesení o zastavení řízení podle § 66 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění zákona č. 413/2005 Sb., je nutno považovat za zvláštní druh rozhodnutí, kterým se rozhoduje o procesních otázkách, viz § 67 odst. 1 správního řádu). Podle § 68 odst. 2 správního řádu rozhodnutí ve věci obsahuje řešení otázky, která byla předmětem správního řízení. V případě, že je řízení ukončováno z procesních důvodů, obsahuje výroková část vymezení těchto procesních důvodů a též výrok o ukončení řízení (srovnej výrokovou část usnesení o zastavení řízení). Z výše uvedeného však nelze dovodit, jakým způsobem má být ukončeno řízení z moci úřední, kdy se nemění právní postavení účastníků řízení.

Určitým vodítkem při řešení této otázky by mohl být právní význam rozhodnutí vydávaného v řízení z moci úřední. Pravidelným účelem tohoto řízení je uložení povinnosti nebo odnětí práva účastníkům řízení (oprávnění se přiznává zpravidla na žádost, neboť záleží na vůli každého, zda chce disponovat oprávněním, k jehož existenci je zapotřebí správního aktu). Pokud by tedy bylo vydáno rozhodnutí o tom, že se určitá věc neprohláší za kulturní památku, není tímto rozhodnutím ani ukládána povinnost ani jí není odnímáno právo. V této souvislosti však vyvstává otázka, jakou povahu má rozhodnutí o prohlášení určité věci za kulturní památku, neboť se nejedná o typické uložení povinnosti nebo odnětí práva (jde o rozhodnutí *in rem*). Na druhou stranu právní řád zná i řízení zahajovaná *ex offio*, kde nejde o uložení povinnosti nebo odnětí práva, ale kde je z důvodu ochrany veřejného zájmu měněno právní postavení dotčených osob.

v souladu se společenským zájmem prohlášené za kulturní památky, jsou povinni oznámit ministerstvu kultury, krajskému úřadu nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností na jejich písemné vyzvání požadované údaje o těchto věcech a jejich zamýšlené změny, umožnit těmto orgánům nebo jimi pověřené odborné organizaci státní památkové péče prohlídku věcí, popřípadě pořízení jejich vědecké dokumentace.

(6) Podrobnosti o prohlašování věcí za kulturní památky a způsob oznamovací povinnosti podle odstavce 5 stanoví obecně závazný právní předpis.

V případě uvedeném v dotazu se však právní postavení dotčených osob nemění, neboť věc není za kulturní památku prohlašována. Je tedy nadále otázkou, zda má správní orgán takové řízení ukončit z procesních důvodů (odpadl důvod řízení) nebo má rozhodnout o meritu věci (věc se za kulturní památku neprohlašuje, obdobně v případě řízení o žádosti by rozhodl o zamítnutí žádosti). Důsledky obou rozhodnutí jsou stejné.

Východiskem z tohoto může být další charakteristika meritorního rozhodnutí, kterou jsou jeho právní účinky. Správní řád v § 9 a § 67 odst. 1 rozlišuje rozhodnutí konstitutivní a deklaratorní, tedy rozhodnutí, kterým se zakládá, mění nebo ruší právní stav nebo kterým se existence právního stavu deklaruje. Meritorním rozhodnutím se tedy zásadně mění právní stav (v případě deklaratorních rozhodnutí alespoň v tom ohledu, že je posílena právní jistota dotčených osob). Naproti tomu rozhodnutím o tom, že určitá věc není kulturní památkou se právní stav nemění (tato skutečnost je zřejmá již z toho, že k tomu, aby byla určitá věc kulturní památkou, je třeba správního aktu – vyplývá tedy přímo ze zákona o památkové péči). Z toho lze dovodit, že z teoretického hlediska je vhodnější řízení *ex offio*, ve kterém nelze projednávanou věc prohlásit za kulturní památku, zastavit, neboť odpadl důvod řízení. Přitom lze rovněž vycházet z toho, že v procesně propracovanější oblasti, kterou představuje právní úprava správního trestání, jsou obdobné případy důvodem pro zastavení řízení (nelze prokázat správní delikt, delikt nespáchal účastník apod.), neboť nelze meritorně rozhodnout.